

RĒZEKNES NOVADA DOME

REG.NR.90009112679

Atbrīvošanas aleja 95A, Rēzekne, LV – 4601,
Tel. 646 22238; 646 22231, Fax. 646 25935,
e-pasts: info@rezeknesnovads.lv

Informācija internetā: <http://www.rezeknesnovads.lv>

Rēzeknē

Lēmums pieņemts Rēzeknes novada domes
2017.gada 5.janvāra sēdē
(protokols Nr.1, 32.§)

LĒMUMS

Par G.K. iesnieguma izskatīšanu

2017.gada 5.janvārī

Izskatot G.K. , dzīvo (..) , iesniegumu, Rēzeknes novada dome **k o n s t a t ē**:

2016.gada 8.decembrī Rēzeknes novada pašvaldībā tika saņemts G.K. iesniegums par zaudējumu atlīdzināšanu un valsts nodevas atmaksu.

[1] Rēzeknes novada pašvaldībā (turpmāk – Pašvaldība) 2016.gada 26.februārī saņemts G.K. 2016.gada 26.februāra iesniegums, kurā lūgts sniegt viņam uzziņu par savām tiesībām tehniskā projekta “Atpūtas mājas būvniecība” īpašumā “..”, Ozolaines pagastā, Rēzeknes novadā (turpmāk – projekts), realizācijā. Rēzeknes novada pašvaldības Būvvalde (turpmāk – Būvvalde), izvērtējot minēto iesniegumu, atteica sniegt uzziņu. Ar Rēzeknes novada pašvaldības administratīvo aktu apstrīdēšanas komisijas 2016.gada 5.maija lēmumu Nr.6/2016 Būvvaldes lēmums atstāts negrozīts. G.K. pārsūdzēja augstākas iestādes lēmumu tiesā.

Ar Administratīvās rajona tiesas 2016.gada 30.novembra spriedumu lietā Nr.A420235116 G.K. pieteikums apmierināts, Rēzeknes novada pašvaldības administratīvo aktu apstrīdēšanas komisijas 2016.gada 5.maija lēmums Nr.6/2016 atzīts par prettiesisku, kā arī Būvvaldei uzlikts pienākumu viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas sniegt G.K. uzziņu, pamatojoties uz G.K. 2016.gada 26.februāra iesniegumu.

[2] G.K. 2016.gada 8.decembra iesniegumā par zaudējumu atlīdzināšanu lūdz Rēzeknes novada pašvaldību atlīdzināt ar Pašvaldības administratīvo aktu apstrīdēšanas komisijas 2016.gada 5.maija lēmumu Nr.6/2016 , ar kuru tika atstāts Būvvaldes atteikums sniegt uzziņu par tiesībām būvniecības procesā, nodarīto morālo kaitējumu 1000 eiro apmērā un materiālo zaudējumu – izdevumus par juridisko palīdzību – 181,50 eiro apmērā, kā arī izpildīt Administratīvās rajona tiesas 2016.gada 30.novembra spriedumā Nr.A420235116 uzlikto pienākumu – atmaksāt valsts nodevu. G.K. morālo kaitējuma esamību pamato ar to, ka uzziņas saņemšanas procesā viņam „nācās ziedot nervus, veselību, enerģiju, naktsmieru un brīvo laiku”. Savukārt materiālo zaudējumu esamību pierāda zvērināta advokāta Terēzes Kūkojas kvīts Nr.054163 par juridiskās palīdzības sniegšanu – pārstāvību lietā par uzziņas sniegšanu Administratīvās rajona tiesas Rēzeknes tiesu namā.

[3] Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 92.pants nosaka, ka ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību.

Saskaņā ar APL 94.panta ceturto daļu atlīdzināšanas pienākumu attiecīgais publisko tiesību subjekts var izpildīt, atjaunojot stāvokli, kāds pastāvēja pirms zaudējuma vai kaitējuma nodarīšanas, vai, ja tas nav vai nav pilnībā iespējams vai nav adekvāti, samaksājot atlīdzinājumu naudā.

Tādējādi secināms, ka atlīdzinājuma veidi ir iepriekšējā stāvokļa atjaunošana vai zaudējuma (kaitējuma) atlīdzinājums naudā. Noteicošais atlīdzinājuma veids ir iepriekšējā

stāvokļa atjaunošana. Vienīgi tad, ja iepriekšējo stāvokli nedz tiesiski, nedz faktiski nevar atjaunot, vai arī tas nav adekvāti, pieļaujams atlīdzinājums naudā. Iepriekšējā stāvokļa atjaunošana nav adekvāta, ja tā ir saistīta ar nesamērīgi lielām pūlēm, kas neatrodas saprātīgās attiecībās ar pieprasīto tiesisko stāvokli. Papildus šiem atlīdzinājuma veidiem Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 14.panta ceturrtā daļa paredz iestādes atvairošanos kā atlīdzinājuma veidu par vieglu privātpersonai nodarīto personisko (arī morālo) kaitējumu (*sk. Senāta 2009.gada 5.jūnija sprieduma lietā Nr. SKA-338/2009 11. un 12.punktu*).

Iepriekšējā stāvokļa atjaunošana izpaužas kā nelabvēlīga administratīvā akta atcelšana, prasītās faktiskās rīcības veikšana vai labvēlīga administratīvā akta izdošana. Proti, atlīdzinājuma pienākuma izpilde ar restitūciju (tiesiskā stāvokļa atjaunošanu) ir saprotama plašākā nozīmē, proti, atlīdzinājuma pienākums var tik izpildīts arī ar tāda stāvokļa nodibināšanu, kas apmierina personas prasību pret iestādi (*sk. Augstākās tiesas 2009.gada 17.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-505/2009 7., 8.punktu*).

2016.gada 28.decembrī Būvvalde sniedza G.K. uzziņu par savām tiesībām tehniskā projekta “Atpūtas mājas būvniecība” realizācijā. Līdz ar to var secināt, ka ir atjaunots tiesiskais stāvoklis kāds bija pirms Būvvaldes 2016.gada 23.marta lēmuma un Pašvaldības administratīvo aktu pārsūdzēšanas komisijas 2016.gada 5.maija lēmuma Nr.6/2016 pieņemšanas.

[4] Saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma (turpmāk – Atlīdzināšanas likums) 7.panta trešo daļu, mantiskais zaudējums aptver arī izmaksas, kas saistītas ar juridisko palīdzību un šo izmaksu maksimālo apmēru nosaka Ministru kabinets. Savukārt, APL 18.panta ceturrtā daļa juridiskās palīdzības izmaksu kā mantisko zaudējumu atlīdzināšanu administratīvajā procesā paredz tikai sarežģītās lietās.

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments lietā Nr.SKA -338/2009 atzina, ka APL 18.panta ceturrtā daļa juridiskās palīdzības izmaksu kā mantisko zaudējumu atlīdzināšanu administratīvajā procesā paredz tikai sarežģītās lietās un tikai fiziskai personai. Citiem adresātiem vai pieteicējiem – vienkāršās administratīvajās lietās juridiskās palīdzības sniegšanas izmaksas nav atzīstamas par mantiskajiem zaudējumiem. Kaut arī likumdevējs mantiskos zaudējumus Atlīdzināšanas likuma 7.panta trešajā daļā ir definējis vispārīgāk, nekā APL, nav pamata secināt, ka citiem adresātiem vai pieteicējiem – vienkāršās administratīvajās lietās juridiskās palīdzības sniegšanas izmaksas tomēr tiktu atzītas par atlīdzināmām. Atlīdzināšanas likuma 7.panta trešajā daļā iekļautā mantisko zaudējumu definīcija tulkojama sašaurināti. Šobrīd nav saskatāms likumdevēja mērķis atšķirīgi noregulēt juridiskās palīdzības izmaksu atlīdzināšanas jautājumu APL un Atlīdzināšanas likumā.

Par sarežģītu lietu var atzīt lietu, kurā ir jāveic dziļa tiesiskās situācijas analīze vai kurā ir nepieciešams apjomīgs darbs ar pierādījumiem. Tāpat vērā ņemamas arī pašas persona zināšanas un spējas – iepriekš pašvaldībā iesniegtie iesniegumi, piedalīšanās Pašvaldības administratīvo aktu apstrīdēšanas komisijas sēdēs. Nav konstatējami apstākļi, kas prasītu pieteicējam īpašas profesionālas zināšanas vai īpašu darba apjomu, lai pārstāvētu savas intereses tiesā. Administratīvajā procesā pastāv objektīvās izmeklēšanas, nevis sacīkstes princips un tiesā var pēc savas iniciatīvas meklēt pierādījumus, kas atvieglo privātpersonai savu tiesību aizstāvību administratīvās lietas izskatīšanā. Pie tam G.K. pats lūdza tiesu viņa sūdzību izskatīt mutvārdu procesā.

Ministru kabineta 2011.gada 8.novembra noteikumu Nr.859 ir norādīts ar juridisko palīdzību saistīto izmaksu maksimālais apmērs, ko atlīdzina privātpersonai, ja valsts pārvaldes rīcības dēļ privātpersonai nodarīts mantisks zaudējums. Atbilstoši augstākminēto noteikumu 3.7.apakšpunktam, valsts atlīdzina izmaksas vienai personai par pārstāvību tiesas sēdē – 28,46 eiro stundā. Līdz ar to G.K. lūgums par zaudējumu atlīdzināšanu par juridisko palīdzību ievērojami pārsniedz Ministru kabineta noteikumu Nr.859 maksimālo apmēru.

[5] Tiesu praksē konsekventi atzīts, ka neērtības, kas rodas dēļ tā, ka prettiesisks lēmums jāapstrīd augstākā iestādē vai jāpārsūdz tiesā, pašas par sevi nerada morālu kaitējumu. Tādi apstākļi kā nepieciešamība ar iesniegumiem vērsties institūcijās un tiesā nav uzskatāmi par morālās ciešanas radošiem, jo administratīvā akta vai faktiskās rīcības apstrīdēšana un pārsūdzēšana ir tiesību normās paredzēts privātpersonu tiesību aizsardzības mehānisms, kas pats par sevi nav uzskatāms par pazemojošu un morālas ciešanas izraisīšu.

(sk. Augstākās tiesas Senāta 2009. gada 18. jūnija spriedums lietā Nr. SKA-229/2009, 9. punkts, Augstākās tiesas Senāta 2008. gada 28. februāra spriedums lietā Nr. SKA-45/2008).

Saskaņā ar Atlīdzināšanas likuma 14.panta ceturto daļu, ja iestāde, izvērtējot konkrētā gadījuma apstākļus, konstatē, ka privātpersonas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizskārums nav smags, morālā kaitējuma, patstāvīgs vai papildu atlīdzinājums var būt iestādes rakstveida atvainošanās.

Jāatzīst, ka G.K. morālo ciešanas primārais cēlonis („nervu, veselības un naktsmiega ziedošana”) ir paša prettiesiskā darbība – patvaļīga ēkas būvniecība, kas pierādīta ar spēkā stājušiem Pašvaldības Administratīvās komisijas, Būvvaldes un Rēzeknes Reģionālās vides pārvaldes lēmumiem.

Izvērtējot lietā konstatētos apstākļus, nav pamata atzīt, ka G.K. būtu nodarīts smags morālais kaitējums. G.K. nav iesniedzis pierādījumus, kas norādītu uz smagām morālām ciešanām.

Izpildot Administratīvās rajona tiesas 2016.gada 30.novembra spriedumu lietā Nr.A420235116, ar Pašvaldības izpilddirektora 2016.gada 12.decembra rīkojumu Nr.3.6/348, G.K. tika samaksāta valsts nodeva 28,46 eiro apmērā.

Izvērtējot G.K. iesniegumu, pamatojoties uz likuma „Par pašvaldībām” 37.panta sesto daļu, 41.panta pirmās daļas 3.punktu, Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 14.panta ceturto daļu, 19.panta piekto daļu, un ņemot vērā Finanšu pastāvīgās komitejas 2016.gada 22.decembra priekšlikumu, Rēzeknes novada dome

n o l e m j:

1. Noraidīt G.K. iesniegumu daļā par materiālo zaudējumu 181,50 eiro apmērā un morālo kaitējumu 1000 eiro apmērā atlīdzināšanu.
2. Apmierināt G.K. iesniegumu daļā par morāla kaitējuma atlīdzināšanu, rakstveidā atvainoties G.K. par morālo kaitējumu, kas viņam tika nodarīts ar Pašvaldības administratīvo aktu apstrīdēšanas komisijas 2016.gada 5.maija lēmumu Nr.6/2016.

Šo lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas, pieteikumu iesniedzot Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

Domes priekšsēdētājs

M.Švarcs